

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

ДОКЛАД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. No <u>553-02-90</u>
Дата <u>16 / 11</u> 2015 г.

17.58

по законопроект за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2016 г., № 502-01-87, внесен от Министерският съвет на 30.10.2015 г.

На заседание, проведено на 12 ноември 2015 г. Комисията по бюджет и финанси обсъди законопроекта за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2016 г., внесен от Министерския съвет.

На заседанието присъстваха: Гълъб Донев - заместник-министър на труда и социалната политика, Бисер Петков - управител на Националния осигурителен институт, Антоанета Ганчева – директор на дирекция „Анализ, планиране и прогнозиране” в НОИ и Снежана Малакова - директор на дирекция „Правна” в НОИ.

Законопроектът беше представен от заместник-министър Донев.

По приходите.

Предлагат се следните политики:

1. Предвижда се запазване на размерите и съотношенията на осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване.

2. Размерът на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” се запазва на нивото от 2015 г.

3. С изменението и допълнението на КСО се въвеждат промени във фондната организация на социалното осигуряване, както следва:

- създава се фонд „Пенсии за лицата по чл. 69;
- въвежда се право на свободен избор за промяна на осигуряване между фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондовете „Пенсии” и „Пенсии за лицата по чл. 69” на ДОО;

- изменя се чл. 21 по отношение на трансферите от държавния бюджет за фонд „Пенсии” на ДОО, като отпада участието на държавата във финансирането му с трансфер в размер на 12 на сто върху сбора от осигурителните доходи на всички осигурени лица.

- не се предвижда промяна на съотношенията между работодател и работник за останалите осигурителни рискове, като те остават съответно 60 към 40 на сто.

- Предложените в законопроекта минимални осигурителни доходи по основните икономически дейности и групи професии, нарастват средно с 8,6 на сто с ефект върху приходите от около 80,0 млн. лв. увеличение. Най-ниският минимален осигурителен доход е равен на 420 лв. Тази сума е очакван размер на минималната работна заплата от началото на 2016 г.

- Увеличава се минималният осигурителен доход за земеделските стопани и тютюнопроизводители от 300 на 330 лв., от 1 януари 2016 г.

- Запазва се размерът на максималния осигурителен доход за всички осигурени лица - 2600 лв.

- За 2016 г. не се правят вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”. Максималният размер на гарантираните вземания е 1200 лв.

Размер на приходите и трансферите за 2016 г.

Общата сума на приходите и трансферите се предлага в размер на **10 046,4 млн. лв.** или с 413,2 млн. лв. в повече от 2015 г.

В рамките на общата сума 10 046,4 млн. лв. с най-голям относителен дял са осигурителните приходи, които за 2016 г. се предлагат на сума 4 969,5 млн. лв., или с 2 308,0 млн. лв. по-малко от 2015 г.

В законопроекта отпада показателя „Трансфери от държавния бюджет в размер на 12 на сто върху сбора на осигурителните доходи на всички осигурени лица за календарната година”, които в бюджета на ДОО за 2015 г. е бил 2,707,8 млн. лв. и за 2016 г. сумата преминава в показателя „Получени допълнителни трансфери от централния/държавния бюджет за покриване на недостига от средства”.

Следващи по големина постъпления са: трансфер от държавния бюджет за държавното обществено осигуряване на сума **346,6 млн. лв., която е с 4.0 млн. лв. в повече от 2015 г.,** постъпления от неданъчни приходи общо в размер на **12,1 млн. лв.,** които са с **0,1 млн. лв. повече от 2015 г.; намаление на общите постъпления** с внесените ДДС и други данъци върху продажбите с **1,1 млн. лв.**

Получените допълнителни трансфери от централния/държавния бюджет за покриване на недостига от средства са в размер на **4 719,2 млн. лв.**

По разходите.

Предлагат се следните политики:

- Повишават се изискуемите възраст и осигурителен стаж при пенсиониране за всички категории труд и се въвежда минимална възраст за пенсиониране на лицата по чл. 69 от КСО;

- Осъвременяването на пенсиите се извършва от 1 юли 2016 г. с процент равен на 50 на сто от индекса на потребителските цени и 50 на сто от нарастването на средния осигурителен доход през 2015 г. с 2,5 на сто;

- Минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст и социалната пенсия за старост се увеличава от 1 юли 2016 г. с процента, определен по чл. 100 на КСО;

- Максималният размер на получаваните една или повече пенсии се запазва в размер на 35 на сто от максималния осигурителен доход 910 лв.;

- Създава се чл. 69б в КСО, на основание на който след 31 декември 2015 г. продължават да се отпускат пенсии от ДОО за ранно пенсиониране на лицата, работили първа и втора категория труд, които не отговарят на условията за пенсиониране от професионален пенсионен фонд.

- От 1 януари 2016 г. се въвежда възможност за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер на лицата, на които не им достигат до 12 месеца възраст, но имат необходимия осигурителен стаж, като пенсията им се намалява пожизнено с 0,4 на сто за всеки недостигащ месец.

- Въвежда се възможност за преизчисляване на отпуснатите до 31 декември 2015 г. пенсии с намален индивидуален коефициент за лицата, които до 31 декември 2016 г. избера да прехвърлят средствата от индивидуалните си партии в Универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии” на ДОО.

- Предвижда се възможност за нееднократен избор (но не по-късно от пет години преди възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО) на лицата, родени след 31 декември 1959 г., ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, за промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии” и във фонд „Пенсии” за лицата по чл. 69 и обратно.

- Предвижда се възможност за еднократен избор на лицата, работили при условията на първа и втора категория труд, ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст или ранна професионална пенсия, за промяна на осигуряването от професионален пенсионен фонд във фонд „Пенсии”;

- Запазва се минималният дневен размер на обезщетението за безработица – 7,20 лв. и ограничението му на ниво от 60 на сто от осигурителния доход на лицето преди загубата на работа.

- Запазва се периодът, от който се изчисляват краткосрочните обезщетения при временна неработоспособност – 18 календарни месеца, при безработица и бременност и раждане -24 календарни месеца;

- Запазва се режимът на изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност съгласно чл.40, ал.5 от КСО-първите три работни дни се изплаща от осигурителя среднодневно брутно възнаграждение в размер на 70 на сто, а от 4-тия ден на настъпване на неработоспособността се изплаща парично обезщетение от ДОО;

- Запазва се периодът на изплащане на паричното обезщетение за бременност и раждане от 410 дни;

- Запазва се размерът на обезщетението за отглеждане на малко дете от една до двегодишна възраст на 340 лв.

- Запазва се размерът на еднократната помощ при смърт на осигурено лице на 540 лв.

По разходите и трансферите:

Общият размер на разходите и трансферите са в размер 10 044,3 млн. лв. Тази сума е с 415 млн. лв. в повече от 2015 г.

Разходите за 2016 г. са в размер 10 037,2 млн. лв. или с 415,1 млн. лв. в повече от 2015 г.

В сумата на **разходите** с най-голям относителен дял са **разходите за пенсии** в размер на **8 740,0 млн. лв. или с 347,0 млн. лв.** в повече от 2015 г. Сумата за пенсиите се разпределя за пенсии, изплащани за сметка на държавното обществено осигуряване **8 356,3 млн. лв.**; пенсии, за сметка на държавния бюджет **343,7 млн. лв.**; за капиталов трансфер за прехвърляне на пенсионни права към пенсионните схеми на ЕС, ЕЦБ и ЕИБ – 1,5 млн. лв. и за **издръжка 38,5 млн.лв.** (пощенска такса и ДДС и други финансови услуги). Последните две пера са с намалени разходи за 2016 г. съответно с **0,9 млн. лв.** и **2,3 млн. лв.**

Средният размер на пенсията през 2016 г. се предвижда да достигне **331,62 лв.** при среден размер за 2015 г. от 320,55 лв.

Разходът за пенсии през 2016 г. се очаква да бъде **9,9 на сто** от БВП.

Средствата за изплащане на **социални помощи и обезщетения са предвидени в размер 1 223,5 млн. лв.** или увеличение с **65, 9 млн. лв. спрямо 2015 г.**

Разпределението на разходите за основните групи краткосрочни обезщетения по КСО е следното:

- обезщетения за временна неработоспособност поради общо заболяване, гледане на болен член от семейството и карантина и нетрудови злополуки **416,8 млн. лв.**, което е 110,1 на сто спрямо очакваното изпълнение за 2015 г.

- обезщетения за трудова злополука и професионална болест **8,3 млн. лв.**, което е 115,3 на сто спрямо очакваното изпълнение за 2015 г.

- обезщетения за бременност и раждане **308,7 млн. лв.**, което е 102,0 на сто спрямо очакваното изпълнение за 2015 г.

- обезщетения за отглеждане на малко дете до двегодишна възраст и за осиновяване на дете от 2 до 5 години **144,8 млн. лв.**, което е 95,6 на сто спрямо очакваното изпълнение за 2015г.

- парични обезщетения за безработица **324,8 млн.лв.**, което е 95,2 на сто спрямо очакваното изпълнение за 2015 г. Планираните обезщетения са за 91 619 правоимащи лица със средномесечен с размер на обезщетението **295,38 лв.**

- финансиране на дейността по профилактика и рехабилитация **17,9 млн. лв.**

Разходите за програми, дейности и служби по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта са **73,6 млн. лв.**, или увеличение с **2,3 млн. лв.** спрямо 2015 г. Разходите за персонал, нает по трудови и служебни правоотношения са увеличени с **3,2 млн. лв.** спрямо размера на средствата за 2015 г.

По бюджетното салдо.

За 2016 г. бюджетното салдо е с излишък от **2,1 млн. лв.** и е по-малко от бюджетното салдо по закона за 2015 г. с **1,8 млн. лв.**

Бюджетното салдо изцяло ще се използва за погашения на дългосрочни заеми от банки и финансови институции от чужбина.

Предложения за проекти на бюджети на отделните фондовете на ДОО за 2016 г.

- За фонд „Пенсии” приходите и трансферите са **3 337,0 млн. лв.**, разходи и трансфери **7 690,3 млн. лв.** и дефицит от **4 353,3 млн. лв.** **Спрямо закона за 2015 г.** приходите и трансферите са намалени с **2 854,5 млн. лв.**; разходите и трансферите също са намалени с **319,2 млн. лв.** и дефицита е увеличен с **2 535,3 млн. лв.**

- За фонд „Пенсии за лицата по чл. 69” приходите и трансферите са **459,2 млн. лв.**, разходи и трансфери **663,2 млн. лв.** и дефицит **204,0 млн. лв.**

- За фонд „Пенсии, несвързани с трудова дейност” приходите и трансферите са **345,6 млн. лв.** и разходи и трансфери **345,6 млн. лв.** **Спрямо закона за 2015 г.** приходите и трансферите и разходите и трансферите за 2016 г. се увеличават с по **4,1 млн. лв.** Бюджетното салдо е с дефицит **0,01 млн. лв.**

- За фонд „Трудова злополука и професионална болест” приходите и трансферите са **149,8 млн. лв.**, разходи и трансфери **54,1 млн. лв.** и излишък в размер на **95,6 млн. лв.** **Спрямо закона за 2015 г.** приходите и трансферите са увеличени с **11,5 млн. лв.**, разходите и трансферите са намалени с **0,2 млн. лв.** и излишъка е увеличен с **11,6 млн. лв.**

- За фонд „Общо заболяване и майчинство” приходите и трансферите са **802,6 млн. лв.**, разходите и трансферите **892,6 млн. лв.** и дефицит **90,0 млн. лв.** **Спрямо закона за 2015 г.** приходите и трансферите са увеличени с **59,1 млн. лв.** разходите и трансферите нарастват с **91,8 млн. лв.**, а дефицита се увеличава с **32,8 млн. лв.**

- За фонд „Безработица” приходите и трансферите са **221,9 млн. лв.**, разходите и трансферите на **324,8 млн. лв.** и бюджетно салдо с дефицит **102,8 млн. лв.** **Спрямо закона за 2015 г.** приходите и трансферите са увеличени с **16,8 млн. лв.**, разходите и трансферите са намалени с **26,8 млн. лв.**, и дефицита е намален с **43,7 млн. лв.**

- За бюджета на Националния осигурителен институт се предлагат приходи и трансфери в размер на **4 730,3 млн. лв.**, разходи и трансфери **73,7 млн. лв.** и бюджетно салдо с излишък от **4 656,6 млн. лв.** **Спрямо закона за 2015 г.** приходите и трансферите са увеличени с **2 717,1 млн. лв.**, разходите и трансферите са увеличени с **2,2 млн. лв.** и бюджетното салдо - излишък е увеличено с **2 714,9 млн. лв.**

След приключване на дискусиата се проведе гласуване, при което се получиха следните резултати: “За” – 11 народни представители, “Против” - 5 народни представители и “Вздържал се” един народен представител.

Въз основа на гореизложеното и резултатите от гласуването, Комисията по бюджет и финанси предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2016 г., № 502-01-87, внесен от Министерския съвет на 30.10.2015 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ:**

—
МЕНДА СТОЯНОВА